

31.10.2006

998/532/2006

Jakelussa mainitut

Viite
Ref.
Ref.
Asia
Ärende
Subject

Satakunnan Puhelin Oy:n toimenpidepyyntö

VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS KUSTANNUSTEN KORVAAMISTA KOSKEVASSA ASIASSA

1. ASIAN VIREILLE TULO

Satakunnan Puhelin Oy (SATP) on pyytänyt Viestintävirastoa tekemään viestintämarkkinalain (393/2003) 98 §:n mukaisen kustannusten korvaamista koskevan päätöksen ja velvoittamaan valtion korvaamaan SATP:lle SATP:n keskusrikospoliisille luovuttamien yhteystietojen toimitamisesta aiheutuneet välittömät kustannukset.

Keskusrikospoliisi on pyytänyt SATP:lta toimenpidepyynnössä tarkoitettuja IP-osoitteisiin liittyviä yhteystietoja vuonna 2005 ja 2006. SATP:lle on aiheutunut pyyntöjen toteuttamiseksi tehdystä työstä kuluja. Toimenpiteiden perusteella SATP on lähettänyt keskusrikospoliisille useita laskuja, joista yhden osalta keskusrikospoliisi on antanut kielteisen päätöksen ja loput se on jättänyt ilman päätöstä maksamatta. Kaikista yhteystietoja koskevista pyyntöjen käsittelyistä SATP ei ole lähettänyt laskua, koska yhtiön tiedossa on ollut, että keskusrikospoliisi kieltäytyy maksamasta laskuja.

Lisäksi SATP:n mukaan se on investoinut IP-tekniikkaan, joka on tukenut ja helpottanut pyyntöjen mukaisten yhteystietojen toimittamista. Näistä investoinneista on aiheutunut välittömiä kustannuksia.

Yhteystietojen toimittamisesta ja investointikuluista SATP:lle on sen toimenpidepyynnön mukaan aiheutunut viestintämarkkinalain 98 §:n mukaisia välittömiä kustannuksia.

2. ASIAN KÄSITTELY VIESTINTÄVIRASTOSSA

2.1 Viestintäviraston täydennyspyyntö ja SATP:n lisäselvitys

Viestintävirasto pyysi SATP:lta lisäselvitystä muun muassa tietopyyntöjen hinnoitteluperusteesta, työmäärästä sekä järjestelmästä ja sen investoinnista. SATP antoi pyydetyn lisäselvityksen.

2.2 Keskusrikospoliisin vastaus

Viestintävirasto pyysi keskusrikospoliisia antamaan perustellun vastauksen SATP:n toimenpidepyyntöön ja lisäselvitykseen.

Keskusrikospoliisin vastauksen mukaan se on kieltäytynyt laskun maksamisesta. Sen mukaan kyseessä on poliisilain (493/1995) 36.2 §:n mukainen pyyntö, jonka korvausta sääntelee viestintämarkkinalain 97 §. Tämän säännöksen mukaan teleyritys on velvollinen luovuttamaan hallussaan olevat tiedot maksutta.

Investointien osalta keskusrikospoliisi toteaa, että kyseessä ei ole viestintämarkkinalain mukainen viranomaisen määräämä tai toteuttama järjestelmäinvestointi eikä investoinnista ole sovittu tai edes keskusteltu viranomaisen kanssa. Viestintämarkkinalain 98 §:n mukaan järjestelmä tulee hankkia yksinomaan viranomaisen tarpeita varten eikä sitä saa käyttää osaksikaan teleyhtiön omiin tarkoituksiin. Kyse on lisäksi myös koko poliisihallintoa eikä vain keskusrikospoliisia koskevasta investoinnista.

2.3 SATP:n lausunto keskusrikospoliisin vastaukseen

SATP antoi siltä pyydetyn lausunnon keskusrikospoliisin vastaukseen. Lausunnon mukaan on selvää, että viranomaiselle luovutettavaa tietoa ei voi hinnoitella, mutta itse tiedon luovuttamisesta syntyvään välittömään kustannukseen teleyrityksellä on oikeus saada kustannuksia vastaava korvaus viestintämarkkinalain 98 §:n perusteella.

Lausunnossa todetaan, että järjestelmän hankinnasta ei tarvitse sopia viranomaisen kanssa, kunhan kyse on järjestelmästä, jota käytetään yksinomaan viranomaisen ilmoittamiin tarpeisiin, mistä käsillä olevassa asiassa on kyse.

Lopuksi SATP toteaa, että lainsäädännön henki ei lähde teleyritysten ilmaisesta toiminnasta viranomaisiin päin. Poliisilain 36 §:n perusteluissa on viitattu korvausmahdollisuuteen viestintämarkkinalain 97 ja 98 §:n perusteella. Näin ollen ilmoitetut kustannukset tulee lausunnon mukaan korvata SATP:lle.

3 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Viestintämarkkinalaki

97 § Viranomaistoimintaan liittyvien tietojen luovutusvelvollisuuden maksuttomuus

Teleyrityksen on luovutettava viranomaiselle maksutta hallussaan olevat viranomaiselle laissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyt tehtävän suorittamisessa tarpeelliset tiedot siten kuin siitä erikseen säädetään.

98 § Viranomaisten avustamisesta aiheutuneet kustannukset

Viranomainen toteuttaa kustannuksellaan järjestelmän, jolla se voi vastaanottaa ja käsitellä 97 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Viranomainen vastaa

myös järjestelmän viestintäverkkoon liittämisestä aiheutuneista kustannuksista.

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen ilmoittamien tarpeiden vuoksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen tai ohjelmistojen investoinneista, käytöstä ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus myös viranomaisen määräämästä toimenpiteestä aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Kustannusten korvaamisesta päättää Viestintävirasto.

Teleyritys ei saa käyttää viranomaisen kustantamia järjestelmiä, laitteistoja tai ohjelmistoja kaupalliseen toimintaansa.

Viestintäviraston tehtävänä on lain 119 §:n mukaan valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

Lain 127 §:n 1 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston tämän lain muun kuin 16–20, 121 a tai 126 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Sähköisen viestinnän tietosuojalaki 36 § Eräiden muiden viranomaisten tiedonsaantioikeus

Säännöksen 1 momentin mukaan viranomaisten oikeudesta saada tunnistamistietoja rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi säädetään poliisilaissa (493/1995), rajavartiolaissa 578/2005 ja tullilaissa 1466/1994. Viranomaisten oikeudesta saada tunnistamistietoja rikoksen selvittämiseksi säädetään pakkokeinolaissa 450/1987. (15.7.2005/599)

Säännöksen 3 momentin mukaan edellä tässä pykälässä säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta säädetään viestintämarkkinalain 98 §:ssä.

Poliisilaki 36.2 § Tietojen saanti yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä

Poliisilla on oikeus saada teleyritykseltä ja yhteisötilaajalta tai teknisellä laitteella yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, jota ei mainita julkisessa luettelossa, tai teleliittymän, sähköpostiosoitteen, muun teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöivät tiedot, jos tietoja yksittäistapauksessa tarvitaan poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi. Poliisilla on vastaava oikeus saada postitoimintaa harjoittavalta yhteisöltä jakeluosoitetietoja. Poliisi saa käyttää tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain teleliittymän ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Viestintävirasto tarkastaa teknisen laitteen tässä momentissa tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden sekä sen, ettei tekninen laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille. (15.7.2005/525)

4. PERUSTELUT

4.1 Mistä tapauksessa on kyse

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

www.ficora.fi

PL 313
00181 Helsinki
Itämerenkatu 3 A
Helsinki
Puhelin (09) 69 661
Faksi (09) 6966 410
Y-tunnus 0709019-2

PB 313, FIN-00181
Helsingfors, Finland
Östersjögatan 3 A
Helsingfors, Finland
Telefon +358 9 69 661
Fax +358 9 6966 410
FO-nummer 0709019-2

P.O. Box 313, FIN-00181
Helsinki, Finland
Itämerenkatu 3 A
Helsinki, Finland
Telephone +358 9 69 661
Fax +358 9 6966 410
Business ID 0709019-2

Tapauksessa on kyse siitä, että keskusrikospoliisi ei ole maksanut SATP:n sille lähettämiä laskuja, jotka ovat muodostuneet IP-osoitteiden yhteystietokyselyistä. Lisäksi SATP vaatii toimenpidepyynnössään valtiota korvaamaan järjestelmäinvestoinneista aiheutuneet välittömät kustannukset.

Asiassa on riidatonta se, että pyydetyt IP-osoitteen yhteystietokyselyt on tehty ja pyydetyt tiedot toimitettu. Lisäksi riidatonta on se, että SATP on tehnyt sen mainitsemat järjestelmäinvestoinnit. Edelleen asiassa on riidatonta se, että toimivalta ensi asteessa kuuluu Viestintävirastolle.

Riidanalaista on se, ovatko tehdyt toimenpiteet ja investoinnit SATP:lle korvattavia kustannuksia viestintämarkkinalain perusteella. Keskusrikospoliisi on kiistänyt vaatimuksen perusteeltaan.

4.2 Asianosaisten vaatimukset ja näyttö

SATP

SATP vaatii, että valtio velvoitetaan korvaamaan viestintämarkkinalain 98 §:n nojalla SATP:lle sen keskusrikospoliisille luovuttamien poliisilain 36.2 §:n mukaisten yhteystietojen toimittamisesta aiheutuneet välittömät kustannukset.

SATP mukaan tietojen luovutuspyyntöjen osalta kyse on viestintämarkkinalain 98 §:n mukaisesta viranomaisen määräämästä toimenpiteestä. Edelleen SATP:n mukaan vuonna 2004 keskusrikospoliisi on maksanut sille osoitetut laskut yhteystietojen toimittamisesta aiheutuneista kuluista kuten myös vuoden 2005 kaksi ensimmäistä laskua.

SATP:n mukaan sen hankkiman järjestelmän osaa käytetään viestintämarkkinalain 98 §:n mukaisesti yksinomaan viranomaisen avustamiseen tarkoitettuna järjestelmänä. IP-osoitteiden käyttäjätietojen hallinnalla ei ole merkitystä SATP:n varsinaisen liiketoiminnan kannalta. Järjestelmän hankintakustannusta koskeva osa on jyvitetty osiin ja tässä tapauksessa on kyse kustannuksesta, joka koskee nimenomaan viranomaistarkoitukseen hankittua järjestelmän osaa. Edelleen SATP:n mukaan järjestelmän osan käyttötarkoitus on ratkaiseva, ei pelkästään se, onko kyse pelkästään järjestelmän osasta. SATP katsoo, että itse järjestelmäinvestoinnista ei tarvitse sopia viranomaisen kanssa. Järjestelmän voi hankkia teleyritys, kunhan kyse on järjestelmästä, jota käytetään yksinomaan viranomaisten ilmoittamiin tarpeisiin.

SATP esittää vaatimuksensa tueksi muun muassa keskusrikospoliisin tietojenluovutuspyynnön laskutusosoitteineen, laskelman avoimena olevista saatavista sekä laskun tietojen luovutuspyynnöstä ja järjestelmästä.

Keskusrikospoliisi

Keskusrikospoliisi kiistää SATP:n vaatimuksen perusteeltaan. Keskusrikospoliisi katsoo, että kyseessä on poliisilain 36.2 §:n mukainen pyyntö, jonka korvattavuutta sääntelee viestintämarkkinalain 97 §. Kyse ei ole viestintämarkkinalain 98 §:n mukaisista teleyhtiölle korvattavista kustannuksista.

Keskusrikospoliisin mukaan SATP:n on luovutettava viranomaiselle makсутta hallussaan oleva tieto poliisilaissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Keskusrikospoliisin mukaan IP-osoitteiden käyttäjätietojen hallinta on teleyhtiön normaalia liiketoimintaa, joten käyttäjätietojen antaminen viranomaiselle ei ole korvattavaa avustamista.

Järjestelmän investoinnin osalta keskusrikospoliisi toteaa, että tietojen toimittaminen ei ole edellyttänyt SATP:ltä kyseistä investointia, koska tiedot ovat olleet yhtiön hallussa. Investoinnin tarpeellisuutta ei voida ratkaista pelkästään SATP:n oman ja jälkikäteisen ilmoituksen varaisesti.

4.3 Poliisin oikeus saada tietoja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä

Poliisilain 36 §:n 2 momenttia muutettiin ennen sen nykyistä sisältöä edellisen kerran sähköisen viestinnän tietosuojalain säätämisen yhteydessä.¹ Säännöksen perustelujen (HE 125/2003, s.103) mukaan ”Käytännön ongelmaksi on muodostunut se, että niin sanottujen dynaamisten eli yhteyskohtaisesti muodostettavien IP-osoitteiden tai niiden haltijoiden yhteystietoja ei poliisi ole teleyrityksiltä saanut, vaikka niin sanottujen staattisten eli pysyvien IP-osoitteiden haltijatiedot poliisi on voinut yksittäistapauksessa saada”.

Edelleen säännöksen perusteluissa todetaan, että ”Poliisilain 36 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi teleyritysten ja yhteisötilaajien tiedonantovelvollisuuksiin myös tiedot telepäätelaitteen tai liittymän muista yksilöivistä tiedoista... Ehdotetun momentin mukaan poliisi saisi tiedon sekä puhelinliittymien yhteystiedoista että staattisista ja dynaamisista IP-osoitteiden haltijatiedoista”.

Edelleen perusteluissa todetaan, että ”Huomattava on, että 36 § ei oikeuta televalvontaan, vaikka liittymän tai päätelaitteen tilaajan tai käyttäjän selvittämiseksi olisikin tarpeen käsitellä tunnistamistietoja. Ehdotetun momentin nojalla ei voi saada tietoja liittymästä tai päätelaitteesta otetuista yhteyksistä, vaan kysymyksessä on ainoastaan tiedonsaantioikeus, joka mahdollistaa poliisille tiedonsaannin liittymän tai päätelaitteen tunnistetiedoista silloin, kun poliisilla on tiedossaan viestinnästä jääneitä tai muualta saatuja päätelaitteeseen tai liittymään viittaavia tietoja, kuten esimerkiksi tieto puhelinnumerosta, IP-osoitteesta tai viestinnän ajankohdasta”.

Poliisilain kyseisellä muutoksella mahdollistettiin viranomaiselle oikeus saada myös sellaisia yhteystietoja, joiden selvittämiseksi teleyrityksen täytyy käsitellä tunnistamistietoja. Aiemmin poliisilain perusteella pyydetty tiedot olivat vain teleyritysten asiakasrekistereistä haettavia tilaaja/käyttäjätietoja, kuten salaisia puhelinnumeroita ja muita tilaajarekisterin sisältämiä tietoja tilaajista ja käyttäjistä.²

¹ Tuolloin säännös oli sisällöltään seuraava: ”Poliisilla on oikeus saada teleyritykseltä ja yhteisötilaajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, jota ei mainita julkisessa luettelossa, tai telepäätelaitteen tai liittymän muut yksilöivät tiedot, jos tietoja yksittäistapauksessa tarvitaan poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi. Poliisilla on vastaava oikeus saada postitoimintaa harjoittavalta yhteisöltä jakeluosoitetietoja. (16.6.2004/522).”

² Poliisilaki (493/1995) 36 §:n 2 momentti ”Poliisilla on oikeus saada teletointia harjoittavalta yhteisöltä yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, jota ei mainita julkisessa luettelossa, jos tietoja yksittäistapauksessa tarvitaan poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi. Poliisilla on vastaava oikeus saada postitoimintaa har-

4.4 IP-osoite, yhteystieto ja tunnistamistieto

Internet-yhteyden palvelun tarjoaja antaa asiakkaalleen IP-osoitteen datan siirtämistä varten. IP-osoitteella tarkoitetaan Internet -verkossa olevan tietokoneen osoitetietoa, jonka perusteella tilaajan liittymä voidaan tunnistaa. IP-osoite voi olla kiinteä eli staattinen tai vaihtuva eli dynaaminen.

Yhteystiedolla tarkoitetaan tässä päätöksessä IP-osoitteen tai sen haltijan yhteystietoja, jolla tietokone tai sen haltija voidaan yksilöidä. Haltijan yhteystietoja varten joudutaan käsittelemään tunnistamistietoja, jonka seurauksena haltijan yksilöintiä koskeva tieto on henkilötieto.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 36 §:ssä todetaan, että viranomaisten oikeudesta saada tunnistamistietoja rikosten estämiseksi ja paljastamiseksi säädetään muun muassa poliisilaissa. Tietosuojalain esitöissä (HE 125/2003) todetaan, että poliisilaissa tunnistamistiedoilla tarkoitetaan samaa kuin pakkokeinolaissa, jonka esitöiden mukaan (HE 22/1994) tunnistamistiedolla tarkoitetaan samaa kuin teletoimintalain 29 §:n mukaisella tunnistamistiedolla. Käsitteen piiriin kuuluvat tällöin esimerkiksi telepätelaitteiden osoitetiedot, kuten puhelinnumerot täydellisinä, tiedot teleyhteyksien tapahtuma-ajoista ja kestosta ja matkapuhelinten osalta tieto laitteen sijainnista.

Teleyritykselle ei ole säädetty suoranaista velvollisuutta tallentaa, säilyttää tai kerätä IP-yhteystietoja. Teleyritys saattaa tarvita näitä tietoja lähinnä ylläpidon ja vian määrittämisen kannalta, mutta ei esimerkiksi laskutusta tai asiakkaan yksilöintiä varten. Sähköisen viestinnän tietosuojalain on ainoastaan laskun määräytymiseen liittyvien tietojen säilytysvelvollisuus, jota IP-yhteystieto ei sellaisenaan ole.

4.5 Teleyrityksen oikeus korvaukseen

Viranomaisten avustamisesta aiheutuneista kustannusten korvaamisesta teleyrityksille säädetään sekä viestintämarkkinalaissa että pakkokeinolaissa. Pakkokeinolaissa säädetään niiden välittömien kustannusten korvaamisesta, jotka aiheutuvat lain 5 a luvussa tarkoitettua viranomaisen avustamisesta ja tietojen antamisesta, kuten telekuuntelusta ja televalvonnasta. Pakkokeinolain perusteella tehdystä viranomaisen avustamisen ja tietojen antamisen korvaamisesta päättää poliisi- tai tulliviranomainen.

Lisäksi sähköisen viestinnän tietosuojalaissa ja poliisilain perusteluissa viitataan viestintämarkkinalain säännöksiin teleyrityksen kustannusten korvausasiassa. Poliisilain 36 §:n mukainen tiedonsaantioikeus ei ole televalvontaa kuten pakkokeinolaissa.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain 36 §:n 3 momentin mukaan *"Edellä tässä pykälässä säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta säädetään viestintämarkkinalain 98 §:ssä."* Säännös viittaa siis myös pykälän 1 momenttiin, jossa viitataan tunnistamistietojen saamisesta poliisilain perusteella.

---

joittavalta yhteisöltä jakeluosoitetietoja." Säännöksen esitöiden mukaan "Tällaisia tietoja ovat salaiset puhelinnumerot ja tilaajaosoitteet".

Kuten edellä todettiin, niin sähköisen viestinnän tietosuojalain säätämisen yhteydessä muutettiin myös poliisilain 36 §:ää mutta säännöksessä tai sen perusteluissa ei ollut mainintaa kustannusten korvauksesta. Poliisilain 36 §:ää muutettiin jälleen vuonna 2005. Tuolloin säännöksen soveltamisalaa laajennettiin koskemaan poliisin oikeutta saada teleliittymän ja telepäätelaitteen yksilöivät tiedot Viestintäviraston hyväksymällä laitteella. Tällä kertaa poliisilain säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 266/2004) todetaan, että "*Viranomaistoimintaan liittyvien tietojen luovutusvelvollisuuden maksuttomuudesta ja viranomaisten avustamisesta aiheutuvista kustannuksista säädetään viestintämarkkinalain (393/2003) 97 ja 98 §:ssä.*" Kuitenkaan tällä säännösmuutoksella ei ole suoranaisia vaikutuksia teleyrityksen velvollisuuteen avustaa viranomaisista, sillä säännöksessä todettu laite voidaan ottaa käyttöön ilman teleyrityksen edellyttämiä toimenpiteitä.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain ja poliisilain säännösten ja näiden lakien esitöiden perusteella on selvää, että nyt vireillä oleva asia ratkaistaan viestintämarkkinalain säännösten perusteella. Näin ollen on tarkasteltava mitä viestintämarkkinalain esitöissä on kustannusten korvaamisesta lausuttu.

Viranomaistoimintaan liittyvien tietojen luovutusvelvollisuuden maksuttomuus (viestintämarkkinalaki 97 §)

Viestintämarkkinalain 97 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 112/2002, s. 174) todetaan, että "*Pykälässä tarkoitettuja viranomaisia ovat esimerkiksi poliisi, tullit, rajavartiolaitos sekä palo- ja pelastusviranomaiset.*" Edelleen perusteluissa todetaan, että "*Viranomaisilla on useiden voimassa olevien säännösten nojalla oikeus saada teleyritysten keräämiä tietoja. Esimerkkinä tällaisesta säädöksestä ja tietojen luovutusta koskevasta velvollisuudesta voidaan mainita teletoiminnan tietosuojalain 18 §:ssä mainittu tunnistetietojen luovutusvelvollisuus. Toinen esimerkki tällaisesta säädöksestä on meripelastuslain (1145/2001) 16 §:ssä mainittu tunnistamistietojen ja liittymän sijaintitietojen luovutusvelvollisuus. Kolmantena esimerkkinä voidaan mainita poliisilain 36 §:ssä tarkoitettu salaisen teleliittymän yhteystietojen luovutusvelvollisuus.*"

Kyseisen hallituksen esityksen mukaan "*Tietojen luovutusvelvollisuus rajataan pykälässä ainoastaan sellaisiin tietoihin, jotka teleyrityksellä on jo hallussaan. Teleyrityksen ei siten tarvitse luoda viranomaistarpeita varten erillisiä tiedonkeruujärjestelmiä, eikä ylläpitää sellaisia tiedostoja tai järjestelmiä, joita se ei tarvitse omaa toimintaansa varten. Luovutusvelvollisuuden kohteena olevat tiedot ja luovutukselle asetettavat muut ehdot yksilöidään asianomaisissa erityislaeissa.*"

Edelleen perusteluissa todetaan, että "*Tiedot olisi luovutettava maksutta. Maksuttomuutta voidaan perustella sillä, että tiedot ovat jo teleyrityksen hallussa ja se käyttää niitä yleensä liiketoiminnassaan hyväkseen. Maksuttomuutta puoltaa myös se, että moraalisesti ei olisi hyväksyttävää, jos teleyritys hyötyisi taloudellisesti hätätilanteesta. Tietojen keräämisestä ja käsittelystä aiheutuvista todellisista ja välittömistä kustannuksista maksettavista korvauksista säädetään 98 §:ssä.*"

Säännöksen perusteluissa todetaan myös, että säännös vastaa sisällöltään liikenne- ja viestintäministeriön viranomaisten telepalveluiden korvauskäytäntöä tutkineen työryhmän ehdotusta³.

Viranomaisten avustamisesta aiheutuneet kustannukset (viestintämarkkinalaki 98 §)

Viestintämarkkinalain 98 §:n 2 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 112/2002) todetaan seuraavaa:

"Teleyrityksellä on 2 momentin mukaan oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen ilmoittamien tarpeiden vuoksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen tai ohjelmistojen investoinneista, käytöstä ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus myös viranomaisen määräämästä toimenpiteestä aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Viranomaisten tarpeilla tarkoitetaan pykälässä muun muassa pelastus- ja turvallisuusviranomaisia koskevassa erityislainsäädännössä säädettyihin viranomaistehtäviin liittyviä tarpeita, jotka kohdistuvat teleyritysten hallussa olevaan tietoon tai teleyritysten mahdollisuuksiin avustaa viranomaisia näiden toiminnassa.

"Säännös on perustuslain omaisuuden suojaan koskevan 15 §:n takia välttämätön. Huomioon otettavilla välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan säännöksessä esimerkiksi tietojen keräämiseen tarpeellisen ohjelmiston suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia. Järjestelmien käyttöön ja ylläpitoon liittyvät välittömät kustannukset voivat olla esimerkiksi työvoimakustannuksia. Välittömiä kustannuksia ovat lisäksi esimerkiksi teknisten laitteistojen ynnä muiden apuvälineiden hankintakustannukset.

Kustannusten korvaamisesta päättää 2 momentin mukaan Viestintävirasto. Viestintävirasto siis tekee ratkaisun siitä, mitkä kustannukset ovat välittömiä ja tulevat korvattaviksi. Viestintävirasto myös määrittelee korvauksen suuruuden. Viestintäviraston asiassa antamasta päätöksestä saa valittaa hallintolainkäyttölaissa säädettyin edellytyksin hallinto-oikeuteen. Viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta."

Edelleen kyseisissä perusteluissa todetaan, että *"Viranomaisten avustamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisperiaatteet voidaan tiivistää seuraavalla tavalla:*

- Palvelut, jotka tuotetaan teleyrityksen oman toiminnan tueksi tai kaupallisesti tarjottaviksi itsenäisiksi tuotteiksi, eivät oikeuta korvaukseen valtion varoista. Viranomaiskäyttö muodostaa näissä tapauksissa niin pienen osuuden palvelun kohderyhmästä, että se ei rasita teleyritystä taloudellisesti merkittäväällä tavalla.

³ Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 12 päivänä huhtikuuta 2001 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää viranomaisten tarpeisiin liittyvien telelaitteiden ja -palveluiden korvauskäytäntöä sekä sen kehittämistarpeita. Työryhmän jäsenenä oli edustajia liikenne- ja viestintäministeriöstä, sisäasianministeriöstä, Viestintävirastosta sekä suurimmista teleyrityksistä. Työryhmä luovutti yksimielisen mietintönsä 31 päivänä joulukuuta 2001.

- Viranomaisen avustamiseen liittyvät palvelut, joiden tuottaminen edellyttää investointeja ja työtä, oikeuttavat sen sijaan korvaukseen.

- Kolmannen ryhmän viranomaisen avustamiseen liittyvistä palveluista muodostavat palvelut, jotka on erityislainsäädännössä nimenomaisesti säädetty viranomaisille maksuttomiksi.

Kustannukset korvataan säännöksen mukaan valtion varoista. Säännöksessä ei oteta kantaa siihen, minkä ministeriön tai hallinnonalan budjettiin kustannukset kohdentuvat. Asia ratkaistaan muussa yhteydessä.”

Lisäksi säännöksen perusteluissa on vielä todettu sen vastaavan sisällöltään edellä mainitun liikenne- ja viestintäministeriön viranomaisten telepalveluiden korvauskäytäntöä tutkineen työryhmän ehdotusta.

4.6 Keskusrikospoliisin pyytämät tiedot

Keskusrikospoliisi on pyytänyt SATP:lta tietoa siitä, kenen käytössä tietty IP-osoite on ollut tietynä aikana. Asiassa tulee ratkaista, sisältyykö pyynnön kaltainen toiminne tai palvelu teleyrityksen normaaliin toimintaan tai katsotaanko se yleiseksi palveluksi.

Keskusrikospoliisin mukaan IP-osoitteiden käyttäjätietojen hallinta on teleyrityksen normaalia toimintaa. SATP:n mukaan internet-asiakkaiden käyttämällä IP-osoitetiedoilla ei ole mitään tekemistä asiakkaiden yksilöinnin kannalta tai asiakkaiden laskutuksen kannalta, joten IP-yhteystietojen hallinta ei ole teleyrityksen normaalia toimintaa.

IP-osoitteen käsittely on katsottu tunnistamistietojen käsittelyksi silloin, kun tieto on ns. verkkojälki eli esimerkiksi se, mille tietokoneelle ja mihin kellonaikaan osoitepalvelin jakoi tietyn dynaamisen IP-osoitteen (tiettyä yhteyttä varten). Sen sijaan se, että jollekin asiakkaalle on annettu kiinteä IP-osoite, ei sinänsä kerro mistään yksittäisestä viestintätapahtumasta, joten kyseessä ei ole siis tunnistamistieto. Sitä vastoin, jos kiinteästä IP-osoitteesta selvitetään jotain viestintätapahtumaa kuten yhteyden kellonaikaa, kyse on tunnistamistiedon käsittelystä.

IP-osoitteiden yhteystietoja, joita teleyritys joutuu poliisin toimeksiantosta käsittelemään, on teleyrityksen hallussa. Se, että jokin tieto on teleyrityksen hallussa, ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita sitä, että teleyritys keräisi ja käyttäisi IP-osoitteiden yhteystietoja toimintansa tueksi tai kaupallista palvelua varten. Staattisten IP-osoitteiden osalta Internet-yhteyden palveluntarjoaja⁴ pitää tavallisesti tiedostoa, joka sisältää annetun IP-osoitteen ja tilaajan henkilötiedot. Dynaamisten IP-osoitteiden tapauksessa osoitepalvelin (DHCP-palvelin) ylläpitää tavallisesti lokitiedostoa, joka sisältää mm. kulloinkin voimassa olleen IP-osoitteen (osoitteen antamisen päivämäärän, ajan ja keston) ja tietokoneen verkkosovittimen yksilöivän MAC-osoitteen välisen vastaavuuden. Internet-yhteyden palveluntarjoaja ei tarvitse IP-osoitetta ja sen yhteystietoja käyttäjän yksilöimiseksi laskutusta varten, sillä se tarjoaa yhteyden tavallisesti sopimusperusteisesti kuukausimaksua vastaan ja käyttäjän tunnistukseen yhteydenmuodostuksessa käytetään käyttäjätunnusta ja salasanaa tai muuta yhteyden teknistä tunnistetta. Tältä osin IP-osoite ja sen yhteys-

⁴ Internet-yhteyden palveluntarjoaja eli ISP voi olla myös asiakkaan teleyritys tai se voi olla myös muu kuin teleyritys. Tässä tapauksessa teleyrityksellä tarkoitetaan myös ISP:iä, sillä SATP on sekä teleyritys että ISP.

tiedot poikkeavat puhelinnumerosta, joka on asiakkaan yksilöimiseksi ja laskutuksen kannalta keskeinen asiakkaan yksilöintitieto ja jota käytetään pääasiassa teleyrityksen oman toiminnan tueksi

IP-osoitteen yhteystiedon hakeminen teleyrityksen viestintäjärjestelmistä ei ole luonteeltaan yhtä nopeaa ja vaivatonta kuin tavanomainen tilaaja-tietojen haku teleyrityksen asiakastietojärjestelmistä, koska käyttäjän selvittämiseksi on tarpeen käsitellä tunnistamistietoja. SATP:n selvityksistä ilmenee, että IP-yhteystietojen käsittely poliisin pyynnön täyttämiseksi edellyttää aina erityisiä toimenpiteitä. Toimenpiteet eivät ole käytettävissä suoraan sen asiakastietojärjestelmistä, vaan edellyttävät tietojen keräämistä ja käsittelemistä. Tällaisessa IP-yhteystietojen käsittelyssä on kyse teleyrityksen normaaleihin tehtäviin kuulumattomasta toimenpiteestä, jota koskeva toimeksianto tulee poliisilta. Annettava tieto on maksuton, mutta sen esille hakeminen teleyrityksen tunnistamistieto- ja sisältävästä järjestelmästä on viranomaisen määräämä toimenpide.

Lisäksi SATP:n mukaan poliisiviranomaisten tietopyynnöt Poll:n 36 §:n 2 momentin nojalla ovat lisääntyneet muutamassa vuodessa, mikä on vastaavasti lisännyt SATP:n työmäärää ja siten aiheuttanut kasvavia kustannuksia.

Keskusrikospoliisi ei ole kiistänyt SATP:n väitettä siitä, että se olisi maksanut tietojen luovutuspyynnöistä vuonna 2004 ja vuoden 2005 kaksi ensimmäistä laskua. Keskusrikospoliisi ei ole vastauksessaan myöskään esittänyt perusteluita sille, minkä takia se lopetti laskujen maksamisen, vaikka pyyntöjen peruste ei muuttunut. Lisäksi keskusrikospoliisin pyytämässä luovutuspyynnössä on ollut yksilöitynä laskutusosoite, joten SATP:llä on ollut perusteltu syy olettaa laskujen maksamisen jatkuvan vallitsevan käytännön mukaisesti. Tätä käsitystä tukee se, että dynaamisen IP-osoitteen luovutusvelvollisuutta koskeva poliisilain säännös tuli voimaan sähköisen viestinnän tietosuojalain yhteydessä jo 1.9.2004, joten lainmuutoksella ei ollut välitöntä vaikutusta keskusrikospoliisin maksukäytännön muuttumiseen. Poliisilain vuoden 2004 muutoksella ei siinänsä ole merkitystä teleyrityksen korvausoikeuteen, koska siinä vain laajennettiin tietojen saantioikeutta, mutta ei puututtu korvauskysymyseen. Korvauskysymystä koskeva viittaus on sähköisen viestinnän tietosuojalain 36 §:ssä, jossa siis viitataan viestintämarkkinalain 98 §:ään.

Keskusrikospoliisin mukaan asiaan tulee soveltaa viestintämarkkinalain 97 §:ää ja että luovutettavan tiedon tulee olla maksutonta. Keskusrikospoliisi katsoo, ettei tähän tapaukseen tule soveltaa viestintämarkkinalain 98 §:ää, koska säännös keskittyy siihen, miten ja kenen kustannuksella rakennetaan ja ylläpidetään järjestelmiä, laitteita ja ohjelmistoja, joiden avulla teleyritys voi kerätä ja tallentaa yksinomaan viranomaiskäyttöön jotain tietoa, jota teleyrityksellä ei muuten olisi.

Viestintämarkkinalain 98 § 2 momentissa säädetään kolmesta asiasta, joista kaksi ensimmäistä koskevat aineellista sisältöä ja kolmas ratkaisijaa. Säännöksen ensimmäinen asia koskee muun muassa mainittuja järjestelmiä ja niiden käyttö ynnä muita kustannuksia. Toinen asia koskee viranomaisen määräämiä toimenpiteitä. Säännöksessä nimenomaan todetaan, että myös viranomaisen määräämä toimenpide oikeuttaa korva-

ukseen.⁵ Nämä kaksi asiaa voivat toteutua yhtä aikaa tai erikseen mutta ne eivät ole toisiinsa sidottuja, vaan ne ovat itsenäisiä oikeusohjeita. Näin ollen 98 § 2 momentti ei koske pelkästään järjestelmiä ja niiden käyttö-kustannuksia.

Keskusrikospoliisi perustelee edelleen viestintämarkkinalain 98 §:n soveltamattomuutta tietojen luovutustapaukseen sillä, että tietoja pyytänyt viranomaisena ei voisi edes itse päättää laskun maksamisesta, jos 98 § tulkittaisiin muulla kuin sen esittämällä tavalla. Se, että asian ratkaisuväliltä ensiasteena kuuluu Viestintävirastolle, ei tarkoita sitä, että asianosaiset eivät voisi itse sopia laskutuksesta ja maksajasta. Viranomaisena on oikeutettu maksamaan saamansa lasku kaikissa tapauksissa ilman Viestintäviraston päätöstä. VML 98 §:n 2 momentin tarkoitus ei ole, että siinä mainittujen töiden ja laitteiden kustannusten suorittaminen edellyttäisi viraston päätöstä. Tämä ilmenee itse säännöksestä, sen tarkoituksesta, säännöksen perusteluista ja työryhmän ehdotuksesta. Laskun peruste on viranomaisen tarpeet tai tilaus taikka määräys ei Viestintäviraston päätös. Tarvittaessa Viestintäviraston tehtävänä on arvioida, oikeuttaako laskutuksen peruste teleyritystä samaan korvausta valtioilta vai ei, joten peruste on oltava olemassa ennen asian käsittelemistä virastossa. Säännöksen prosessuaalisena tarkoituksena on osoittaa toimivaltainen viranomaisena niissä tilanteissa, joissa asianosaiset eivät pääse keskinäisissä neuvotteluissa sopimukseen laskun aineellisesta sisällöstä eli perusteesta ja/tai määrästä.⁶

Viestintäviraston käsityksen mukaan SATP ei *tuota* IP-osoitteiden yhteystietoja oman toimintansa tueksi eikä se myöskään tarjoa niitä itsenäisiksi kaupallisiksi tuotteiksi. Lisäksi poliisin IP-yhteystietokyselyt aiheuttavat SATP:lle työtä. Edelleen viestintämarkkinalain 97 §:n esitöissä nimenomaisesti todetaan, että tietojen keräämisestä ja käsittelystä aiheutuvi- ta todellisista ja välittömistä kustannuksista maksettavista korvauksista säädetään 98 §:ssä. Ottaen huomioon mainitut viestintämarkkinalain ja poliisilain sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain säännökset ja näiden esityöt, niin Viestintävirasto katsoo, että viestintämarkkinalain 97 ja 98 §:n soveltaminen eivät ole toistensa poissulkevia.

Mainituilla perusteilla Viestintävirasto katsoo, että itse IP-osoitteen yhteystieto tulee antaa viestintämarkkinalain 97 §:n perusteella maksutta, mutta sen keräämisestä aiheutuneista välittömistä kustannuksista SATP:lla on oikeus saada korvaus valtion varoista lain 98 §:n mukaisesti.

Korvauksen käsittelyratkaisu

SATP on vaatinut valtiota korvaamaan IP-yhteystietojen luovutuksista 1846,80 euroa. SATP:n mukaan se on lähettänyt keskusrikospoliisille useita laskuja, joista yhden osalta keskusrikospoliisi on antanut päätök-

⁵ Järjestelmien ja viranomaisen määräämän toimenpiteen kustannusten korvaus ero ilmenee liikenne- ja viestintäministeriön työryhmäraportin ehdotuksesta, jossa viranomaisten ja teleyritysten kustannusjaossa on erotettu toisistaan mainitut kaksi asiaa. Vaikka nämä kaksi asiaa ovat viestintämarkkinalaissa samassa säännöksessä, niin ne ovat kuitenkin selkeästi erotettavissa toisistaan.

⁶ Tämä on nimenomaisesti todettu hallituksen esityksessä sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta (HE 152/2005), jonka mukaan "Teleyritykselle velvoitteita kohdistettaessa viranomaisen tulee sopia aiheutu- vista kustannuksista ja niiden korvaamisesta teleyrityksille. Mikäli teleyritys ja kohdennettujen viranomaistie- dotteiden lähettämisestä päättävä viranomaisena eivät pääse yhteisymmärrykseen korvauksista, Viestintävi- rasto päättää kustannusten korvaamisesta viestintämarkkinalain 98 §:ssä säädetyllä tavalla."

sen, jossa se on kieltäytynyt maksamasta laskua. Muut lähetetyt laskut keskusrikospoliisi on jättänyt maksamatta. Tämän lisäksi SATP:lla on toimenpidepyynnön mukaan laskuttamatta vielä useita yhteystietopyyntöjä.

Viestintämarkkinalain 98 §:n 2 momentin yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan Viestintävirasto määrittelee korvauksen suuruuden. Edelleen perusteluiden mukaan säännös vastaa sisällöltään edellä mainitun liikenne- ja viestintäministeriön viranomaisten telepalveluiden korvauskäytäntöä koskevan työryhmän ehdotusta. Työryhmän ehdotuksessa käsitellään teleyrityksen viranomaistoimintaan liittyvää laskutusta hieman laajemminkin, mutta siinä todetaan laskutuksesta, että siitä tulee ilmetä maksuperuste eriteltyinä, josta tulisi ilmetä tietyt vähimmäiskohdat. Työryhmän ehdotuksen mukaan tällöin laskun hyväksyvällä viranomaisella on käytettävissään riittävät tiedot suorituksen asianmukaisuuden arvioimista varten.

Viestintämarkkinalaissa tai sen esitöissä ei ole mainintaa teleyrityksen viranomaistoimintaan liittyvästä laskusta ja sen merkityksestä Viestintäviraston oikeuteen määritellä korvauksen suuruus. SATP on toimenpidepyynnössään yksilöinyt saamisperusteensa ja esittänyt vaatimuksen saataviensa suorittamiseksi. Keskusrikospoliisi ei ole kiistänyt, että toimenpidepyynnössä esitettyjä IP-yhteystietoja ei olisi pyydetty ja luovutettu, eikä ole myöskään kiistänyt niistä syntyneitä laskun summaa. Keskusrikospoliisi ei ole myöskään esittänyt väitettä laskuttamattomien saatavien perimisen ennen aikaisuudesta. Näin ollen, vaikka SATP ei ole esittänyt kaikista saatavistaan laskua keskusrikospoliisille ennen toimenpidepyyntöä, niin Viestintävirasto katsoo viestintämarkkinalain 97 ja 98 §:n sekä velkakirjalain 5 §:n perusteella, että SATP:n toimenpidepyynnössä esittämä vaatimus IP-yhteystietoja koskevista saatavista on mahdollista käsitellä ja ratkaista tässä tapauksessa kokonaisuudessaan.

4.7 SATP:n järjestelmäinvestointi

SATP:n mukaan sen ei ole tarvinnut sopia järjestelmän investoinnista viranomaisen kanssa. SATP on perustellut investointeja sillä, että ne suoritettiin tehostamaan toimintaa ja mahdollistamaan nopeampien vastineiden toimittamista toimenpidepyynnöille. Keskusrikospoliisin mukaan kyse ei ole viranomaisen määräämä tai toteuttama järjestelmäinvestointi.

Viestintämarkkinalaki lähtee valtion varoista korvattavien järjestelmien, ohjelmistojen ja laitteistojen osalta siitä, että kyse on viranomaisen ilmoittamasta tarpeesta. *Viranomaisen tarpeilla* tarkoitetaan viestintämarkkinalain 98 §:n perusteluiden mukaan "*muun muassa pelastus- ja turvallisuusviranomaisia koskevassa erityislainsäädännössä säädettyihin viranomaistehtäviin liittyviä tarpeita, jotka kohdistuvat teleyritysten hallussa olevaan tietoon tai teleyritysten mahdollisuuksiin avustaa viranomaisia näiden toiminnassa.*" Säännöksen esitöistä ilmenee, että teleyrityksellä on oikeus korvaukseen esimerkiksi järjestelmähankinnan osalta, vaikka viranomaisen pyytämä tieto on teleyrityksen hallussa. Tässä tapauksessa viranomaisen tarve on ollut saada IP-osoitteen yhteystietoja poliisilain mukaisen poliisin tehtävän suorittamiseksi.

Edelleen säännöksen esitöiden mukaan "*Säännös on perustuslain omaisuuden suoja*a koskevan 15 §:n takia välttämätön. *Huomioon otettavilla välittömällä kustannuksilla tarkoitetaan säännöksessä esimerkiksi tietojen*

keräämiseen tarpeellisen ohjelmiston suunnittelusta aiheutuvia kustannuksia". Tämä tarkoittaa sitä, että teleyrityksen hallussa oleva tieto saattaa edellyttää sen keräämistä ja keräämisen suorittaminen saattaa edellyttää siihen tarvittavaa ohjelmistoa, josta teleyritys on oikeutettu saamaan korvausta.

Edelle esitetty ei kuitenkaan tarkoita sitä, että teleyritys voisi toimia viranomaisen avustamiseksi siten kuin se itse katsoo tarpeelliseksi toimia. Kuten säännöksestä ilmenee, kyse on viranomaisen avustamisesta ja viranomainen määrittelee ne toiminnot ja välineet laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi. Teleyrityksen tehtävänä on avustaa viranomaisista. Lisäksi viestintämarkkinalain 98 §:n esitöiden mukaan *"Teleyritysten tulee pyrkiä tekemään investoinnit mahdollisimman edullisesti ja viranomaisen esittämien toivomusten mukaisesti. Teknisten hankintojen koordinointi tapahtuu 96 §:ssä tarkoitetussa Viestintäviraston työryhmässä"*.

Liikenne- ja viestintäministeriön työryhmäraportin ehdotuksen mukaan laskutuksen kohteena olevien investointien ja työsuoritusten tulisi perustua selvään tilaukseen, jotta laskutuksen oikeellisuudesta ja asianmukaisuudesta voitaisiin varmistua etukäteen.

SATP on esittänyt järjestelmäinvestointia koskevan vaatimuksensa ensi kertaa toimenpidepyynnössä, vaikka se on kertomansa mukaan tehnyt investoinnit vuosien 2003 - 2006 aikana. Kuitenkin SATP on esittänyt vaatimuksensa tueksi erään toisen yrityksen SATP:lle osoittaman laskun, joka on vuodelta 2006. Laskun kokonaissumma on huomattavan paljon suurempi kuin mitä SATP vaatii korvattavaksi. SATP ei ole yksilöinyt mikä osa laskusta kohdentuu viranomaistoiminnan vuoksi hankitun järjestelmän osaksi. Laskusta huolimatta SATP on todennut investointikulun olevan järjestelmän viranomaiskäytön jäännösarvo.

Viestintämarkkinalaki on tullut voimaan 1.7.2003 ja investointi on tehty jo vuonna 2003 mutta SATP esittää investointia koskevan vaatimuksensa vasta nyt toimenpidepyynnön yhteydessä, vaikka se on kertomansa mukaan saanut yhteystietojen toimittamisesta keskusrikospoliisilta suorituksia vuodesta 2004 ja tätä ennen paikallispoliisilta. SATP ei mitenkään perustele miksi se vasta nyt katsoo aiheelliseksi ja oikeutetuksi periä järjestelmän osan kustannuksia. Tältä osin SATP:n vaatimuksen esittämistä voidaan perustellusti oudoksua.

SATP:n mukaan hankitun järjestelmän osaa käytetään yksinomaan viranomaistoimenpiteiden hoitamiseen. Toisaalta SATP:n vastauksesta ilmenee, että viranomaistoimenpiteitä tehtiin myös ennen järjestelmän osan hankintaa, joten hankintaa ei voida perustella sen välttämättömyydellä. Järjestelmän osan hankinta viranomaisten avustamiseen on hyvä ja kannatettava toimenpide, sillä tiedonhakumenettelyn tehostaminen on paitsi keskusrikospoliisin etu, mutta myös SATP:n etu. Teleyrityksen toiminnan tehostaminen ei kuitenkaan ole yksinomainen peruste valtion automaattiselle korvausvelvollisuudelle.

Viestintämarkkinalain ja sen esitöiden sekä työryhmän ehdotuksen tarkoitus on, että teleyritys ja viranomainen yhteistyössä toteuttavat tekniset hankinnat viranomaisen tarpeiden toteuttamiseksi. Muussa tapauksessa teleyritys voisi äärimmäisessä tapauksessa esimerkiksi tilata mitä tahansa laitteita, ohjelmistoja tai järjestelmiä sekä siirtää niistä osa viranomaiskäyttöön ja periä viimeksi mainitun osuuden kustannus valtiol-

ta. Mahdollinen jälkikäteinen arviointi laitteiden tarkoituksenmukaisuudesta ja edullisuudesta ei ole sitä, mitä viestintämarkkinalaissa tavoitellaan ja tarkoitetaan. Lisäksi tällaisessa tilanteessa voi tulla arvioitavaksi jossain muussa yhteydessä SATP:n menettelyn hyvän tavan mukaisuus ja yleiset sopimusoikeudelliset periaatteet kuten lojaliteettiperiaate, joita Viestintävirastolla ei kuitenkaan ole mahdollista ottaa huomioon. Vaikka SATP:n investointikustannus ja sen korvausvaatimus on tässä käsiteltävässä tapauksessa maltillinen, niin sillä ei kuitenkaan tässä tapauksessa ole merkitystä korvattavuuden perusteiden arvioimisen kannalta. Kaiken kaikkiaan SATP:n vaatimusta järjestelmän osan investointikustannuksesta ja sen loppusummasta on epämääräinen.

Ottaen huomioon viestintämarkkinalain 98 §:n 2 momentti ja sen esityöt sekä liikenne- ja viestintäministeriön työryhmäraportin ehdotus sekä SATP:n toiminta järjestelmän osan hankinnassa ja vaatimuksen perusteen puutteellisuus ja loppusumman muodostumisen epämääräisyys, niin Viestintävirasto katsoo, että tässä nimenomaisessa tapauksessa SATP ei ole oikeutettu korvaukseen valtion varoista järjestelmän osan investoinnista aiheutuneista välittömistä kustannuksista.

5. PÄÄTÖS

SATP:lla on oikeus saada vaatimuksensa mukainen korvaus valtion varoista välittöminä kustannuksina IP-yhteystietojen toimittamisesta aiheutuneet kustannukset yhteensä 1846 euroa 80 senttiä.

Viestintävirasto hylkää SATP:n vaatimuksen saada korvaus valtion varoista järjestelmän osan välittömistä investointikustannuksista.

6. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, voi hakea siihen muutosta Turun hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Lisätietoja päätöksestä antaa lakimies Marko Lahtinen (09) 6966 786.

Johtaja Tapani Rantanen

Lakimies Marko Lahtinen

JAKELU Satakunnan Puhelin Oy/Teemu Summanen (valitusosoitus)
Keskusrikospoliisi (valitusosoitus)

LIITE Valitusosoitus

TIEDOKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö/Viestintämarkkinaosasto
Teleyritykset
Ficom ry
Finnet-liitto ry

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

www.ficora.fi

PL 313
00181 Helsinki
Itämerenkatu 3 A
Helsinki
Puhelin (09) 69 661
Faksi (09) 6966 410
Y-tunnus 0709019-2

PB 313, FIN-00181
Helsingfors, Finland
Östersjögatan 3 A
Helsingfors, Finland
Telefon +358 9 69 661
Fax +358 9 6966 410
FO-nummer 0709019-2

P.O. Box 313, FIN-00181
Helsinki, Finland
Itämerenkatu 3 A
Helsinki, Finland
Telephone +358 9 69 661
Fax +358 9 6966 410
Business ID 0709019-2